

negte, at denne Forandring fra et vist Standpunkt kunde være retfærdig, nemlig, naar man stiller sig paa det Standpunkt, at man siger: Kandidaterne have en vis Ret til Forsørgelse; thi saa kunde det jo være rigtig. Men naar man stiller sig paa et andet Standpunkt, nemlig paa Menighedernes Standpunkt, saa tror jeg ikke, at denne Forandring var heldig, saaledes som den blev udført, thi i det mindste i den Egn, hvor jeg er fra, veed jeg, at der var Godseiere, som anvendte den allerhøieste Grad af Opmærksomhed ved Valget af deres Præster, som toge særdeles meget Hensyn til Menighedernes Tarv, og jeg er overbevist om, at der er flere her i Salen, som vide, at i den sydvestlige Del af Sjælland, hvor Præsterne bleve kaldede af en Godseier, vare næsten de bedste Præster at finde i hele Landet. Og hvorfor? Fordi han ikke tog Hensyn til Anciennitet eller Karakter, men havde lært Kandidaterne nøie at kjende med Hensyn til de Egenkaber, de vare i Besiddelse af; derefter valgte han dem. Jeg tror altsaa egentlig ikke, at man bestemt kan sige, at Menighederne ikke have nogen Ret, eller at der kunde flyde nogen Fare enten for Kirken eller Staten af, om man indrømmede Menighederne denne Ret. Hvad det Naturlige angaar, saa tror jeg ikke, der kan være nogen Tvivl om, at Menighederne maa have en naturlig Ret til at vælge, hvem de ville have. Der var en æret Rigsdagsmand, som forleden Dag sammenlignede Forholdet mellem Præst og Menighed med et Ægtekab, og vist er det, at naar Forholdet skal være saaledes, som det bør være, saa bør det være et af de inderligste Forhold, der kan stables; men jeg vil holde fast netop ved denne Sammenligning. Jeg gad vide, hvad De vilde sige, naar man vilde proponere Dem, at der, naar De vilde gifte dem, skulde fremstilles Tre for dem, af hvilke De absolut skulde tage den Eine, om der ogsaa var en Tjerde, som De foretrak; det vilde dog være høist besynderligt. Jeg har rigtignok hørt, atovre i Christiansfeldt sker det undertiden, at en Missionær fra det Tjerne skriver hjem og beder om, at der maa blive sendt ham en Kone, og naar dette sker,

saa samler Menigheden de giftefærdige Fruentimmer, stiller dem op og spørger, hvem der har lyst til at gifte sig; derpaa blive de arrangerede efter deres Anciennitet — om de ere halte, stuelede osv., gjør aldeles ikke Noget til Sagen; den, der har Ancienniteten, bliver sendt, afsted og bliver gift med denne Missionær. Enhver Eignelse halter jo, men der er dog Noget i Forholdet mellem Præst og Menighed, der passer her. Naar Menigheden har Die paa en Præst, som den kan være tjent med, saa siger man til den: Ret, ham maa Du ikke saa, men vi skulle sende Dig 3 Andre, som have den behørig Alder og Karakter, og Gen af dem skal Du have. Jeg tror derfor virkelig, at der er en naturlig Ret tilstede for en Menighed til at vælge, hvem den ønsker, og hvem den kan være tjent med. Forøvrigt har det forundret mig, at den høitærede Minister ikke har stillet noget Ændringsforslag til Flertallets Forslag; thi han kunde jo umulig vide, hvor vidt vi eneraadig vilde gaa. Der er kun to Punkter, hvor et Forlig er umuligt; det ene er, at den høitærede Minister vil have middelbare Valg, hvorimod vi Andre ville have umiddelbare Valg, og det andet er Sammensætningen af Menighedsudvalget, thi der vil Ministeren have, at Udvalget skal bestemmes ved Forholdstalsvalg, men som allerede et æret Medlem har yttret, er det jo umuligt, at der derved kan komme en sand Enstemmighed tilveie. Se vi nemlig hen til et Sogn, hvor der er en Del, der er Grundtvigianere, og en Del, der er — hvad skal jeg kalde det? — Medlemmer af den indre Mission, saa vil naturligvis Enhver staa paa Sit, og hvis der bliver nogen Æstergivenhed, kan det jo ikke være en sand Enstemmighed, der vil opstaa. Det Forslag derimod, der er stillet af os, gaar ud paa, at i Udvalget skal Forholdstallet være gjældende, saaledes at Mindretallet skal have Lov til at fremstille sin Kandidat for Menigheden, og da er det muligt, at det ene Parti f. Ex. Pietistene eller den indre Missions Parti, naar de høre en grundtvigiansk Præst, vil sige: Ham kunne vi meget godt være tjent med, og ligesaa omvendt. Derfor opnaas der saare Meget ved de Forslag, vi have stillet, og det er derfor